

Fra nøytralitetsvakt til sjef på Skattøra

Offiseren til høyre på vårt hovedbilde, ble en høyt respektert sjef blant mannskaper og befal på Skattøra etter krigen. Nettopp hjemkommet fra tjeneste som Spitfireflyger under krigen.

Få nåt så stor respekt for sin krigsinnsats, som flygere etter å ha overlevd fire-fem år med bikjeslagsmål – mann mot mann, i lufta over Den engelske kanalen.

Det opplyser flysoldat og mat.ass.ut. Kjell Arnesen, 58 år senere.

– Kaptein Helge Waldemar Mathisen var veldig respektert blant alle på Skattøra, og mye fordi han var en hjemvendt krigsveteran fra flytjeneste med Spitfire. Jeg tjenestegjorde på Skattøra i 1947, og opplevde ham som en flott offiser, men også fargerik sjef. Jeg husker sågar at vi var invitert på russefrokost hjem til ham, da hans svoger, Willy Haugli, var formann, og jeg nestformann i russestyret. Da hadde han 50 ungdommer som gjester, forteller Kjell Arnesen.

Men dagens to bilder er tatt da norske soldater ble mobilisert til nøytralitetsvakt i Narvik i 1939-40. En av mange som tjenestegjorde der, Markus Stokmo, har lånt oss bildene.

Ifølge Willy Haugli gikk Mathisen på Befalsskolen i

Harstad i 1940, og gikk rett ut i tjeneste i Narvik. På bildet står han sammen med Halvor Østlid fra Målselv.

Ifølge Markus en kraftkar.

– Om han ble spent foran luftvernkanonen, dro han som en okse.

Haugli legger til at Mathisen tok seg over til Canada etter at styrken måtte legge ned våpnene i Narvik.

– Han var blant dem som tok flyutdanning på Little Norway, og tjenestegjorde senere på en flybase utenfor London. Det var stadig vekk uttynning i rekkene i hans skvadron, men Helge kom seg helskinnet gjennom både krigen og invasjonen i Normandie. Men han var en ordentlig spreking, forteller Haugli.

Mathisen ble gift med hans søster, Jorunn, i 1946. Hun var gravid i fjerde måned da krigsflygeren var på en meget dramatisk flytur i Finnmark.

– Det var ikke noe flyvær denne dagen, men fylkesmann Holt i Finnmark ville absolutt hjem til jul, og presset på. Mathisen tok ham derfor med i en Norseman, og måtte fly med bakkekontakt hele veien østover. Men på en av fjordene hadde det nær gått galt, og han måtte sette maskinen ned på sjøen i vinden. Han var ute på en av flottørene

og strevde med noe da det tilfeldigvis dukket opp et fiskefartøy, som fikk tauet dem til land.

– Det endte med at fylkesmann Holt kom seg til Vadsø, mens Mathisen fløy tilbake til Skattøra da været klarnet. Fru Anne Marit Rustad, gift med lufttrafikksjef Haakon Olav Rustad på Skattøra, visste at

Helge var savnet, men torde ikke å fortelle det til Jorunn, under de rådende omstendighetene, sier Willy Haugli.

Mathisen fikk majors grad mens han var i Tromsø, og ble senere stasjonert både på Reitan i Bodø og som sjef for en luftradarstasjon ved Kongsvinger.

I gamle dager

BILDER FRA TROMSØ

Per Eliassen

Tlf.: 77 64 06 12

per.eliasen@
bladet-tromso.no

DRAMATISK JULETUR: Senere sjef for Luftforsvaret på Skattøra, fenrik Helge Waldemar Mathisen, står her oppstilt sammen mannskaper fra nøytralitetsvakten 1939-40 i Narvik. Kåre Berglund, Laksvatn, står som nummer to fra venstre, og målselvdølen Halvor Østlid som nummer tre. Stasjonssjef Mathisen var ute for en meget dramatisk juletur til Finnmark i 1947.